MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

Nr. 2

ROK XV

WARSZAWA

15 STYCZNIA 1933

DZIENNIK URZĘDOWY

TREŚĆ:

CZĘŚĆ I.

6.

K.II.5392/fam. rozw. nazw./32.

ZARZĄDZENIE

W SPRAWIE POWROTU KOBIET, PODLEGAJĄCYCH PRAWU OBOWIĄZUJĄCEMU W B. KRÓLESTWIE KONGRESOWEM, DO NAZWISKA RODOWEGO PO ROZWIĄZANIU LUB UNIEWAŻNIENIU MAŁŻEŃSTWA.

Wobec powstałych wątpliwości, czy i w jakim trybie kobiety, podlegające osobiście prawu obowiązującemu w b. Królestwie Kongresowem, po rozwiązaniu lub unieważnieniu małżeństwa mogą powrócić do swego nazwiska rodowego, wyjaśniam co następuje:

Połączone Izby Cywilne Sądu Najwyższego na posiedzeniu w dn. 18.4/2.5.1931 r. wydały na zasadzie art. 41 i 275 § 3 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 6.2.1928 r. o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 12 z 1928 r. poz. 93) następującą opinję:

> „Pod rządem Kod. Cyw. Pol. z 1825 r. oraz Prawa o małżeństwie z 1836 r., w razie unieważnienia małżeństwa lub rozwodu, żonie wolno powrócić do swego nazwiska rodowego przez oświadczenie wobec władzy, powołanej w miejscu jej zamieszkania do prowadzenia ewidencji i kontroli ruchu ludności. Żonie uznanej za będącą w złej wierze lub za winną mąż może zabronić używania jego nazwiska i dochodzić tego swego prawa w drodze powództwa sądowego. W razie rozłączenia co do stołu i łoża żona zawsze nosi nadal nazwisko mężowskie".

Z opinji powyższej wynika, że:

1) powrót żony do jej nazwiska rodowego nie następuje sam przez się, lecz jako skutek deklaracji, złożonej przed władzą administracyjną, a opartej na wyroku rozwodowym lub małżeństwo unieważniającym — polskim lub podlegającym uznaniu w Polsce;

2) powrót żony do jej nazwiska rodowego na żądanie męża wymaga, poza wyrokiem rozwiązującym lub unieważniającym małżeństwo, drugiego wyroku *(sądu cywilnego)*, nakazującego żonie powrót do rodowego nazwiska lub zakazującego jej noszenia nazwiska mężowskiego.

Zarówno deklaracja kobiety, której małżeństwo zostało rozwiązane lub unieważnione, o dobrowolnym powrocie do rodowego nazwiska, jak i oświadczenie męża dotyczące przymusowego powrotu jego

b. żony do jej nazwiska panieńskiego, winny być złożone przed tą polską władzą administracyjną, która w miejscu zamieszkania kobiety prowadzi rejestry mieszkańców i wydaje dowody osobiste. Władzą tą w wypadku, gdy kobieta stale mieszka zagranicą, jest terytorjalnie właściwy konsulat R. P.

Ponieważ deklaracja o powrocie do nazwiska rodowego powinna zawierać zasadę odnośnego wniosku, t. j. w wypadku pod 1) wyrok rozwodowy lub unieważniający małżeństwo, w wypadku pod 2) wyrok nakazujący b. żonie powrót do rodowego nazwiska lub zakazujący jej noszenia nazwiska b. męża, b. małżonka (1) lub b. małżonek (2) winni przedłożyć konsulatowi, wraz z odpowiedniem oświadczeniem na piśmie, uwierzytelniony odpis wyroku rozwiązującego lub unieważniającego małżeństwo, względnie wyroku wspomnianego pod 2). Dokumenty te pozostają w aktach konsulatu.

Na podstawie deklaracji tej konsulat wydaje osobie zainteresowanej odnośne poświadczenie oraz stosownie do okoliczności natychmiast lub przy najbliższej okazji prostuje w paszporcie nazwisko kobiety.

Co do wyroków, które mogą być podstawą odnośnej deklaracji, należy odróżniać:

A. Wypadki złożenia deklaracji przez b. żonę:

1. Wyroki rozwiązujące małżeństwo
   a) polskie
   b) zagraniczne.

B. Wypadki złożenia deklaracji przez b. męża.

Wyrok rozwiązujący małżeństwo, na którego podstawie kobieta może złożyć deklarację o powrocie do rodowego nazwiska, może być wydany przez sąd polski lub zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 2.8.1926 r. o prawie właściwem dla stosunków prywatnych międzynarodowych (Dz. U. R. P. Nr. 101 z 1926 r. poz. 581), przez sąd zagraniczny. O ile wyrok został wydany przez sąd *zagraniczny,* konsulat winien z uwagi na skomplikowany charakter przedmiotu w wypadkach wątpliwych przed przyjęciem odnośnej deklaracji przesłać go wraz z uwierzytelnionem tłumaczeniem na język polski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych celem wydania opinji co do jego ważności w obliczu właściwego prawa polskiego.

Co się tyczy wyroku, na zasadzie którego b. mąż wykonuje swe prawo zakazu noszenia przez b. żonę jego nazwiska, to wyrok ten, jako mający przedewszystkiem wywierać skutki prawne w Polsce, może być wydany jedynie przez sąd polski, a może ze swej strony być oparty na wyroku rozwiązującym małżeństwo polskim lub zagranicznym. Badanie podstawy prawnej wyroku, zakazującego b. żonie używania nazwiska b. męża, t. j. samego wyroku rozwiązującego lub unieważniającego, nie należy do kompetencji konsulatu i wyrok ten nie musi być nawet konsulatowi okazany.

Dla uniknięcia wszelkich wątpliwości wyjaśniam, że, w myśl na wstępie cytowanej opinji Sądu Najwyższego, kobieta ma tylko prawo względnie obowiązek powrócenia do swego nazwiska *rodowego (panieńskiego)*, nie zaś do nazwiska z ewentualnego poprzedniego małżeństwa.

Minister

Warszawa, 15 stycznia 1933 r. *(—) J. Beck*

CZĘŚĆ II.

7.

W. O. 5382.

KOMUNIKAT

W SPRAWIE DORĘCZANIA DECYZYJ WŁADZ ADMINISTRACYJNYCH ZAGRANICĄ.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych podaje do wiadomości i zastosowania poniższy okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych:

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. AA. 2 b. 8.

W sprawie przystosowania zasad rozporządzenia o postępowaniu administracyjnem przy doręczaniu decyzyj za pośrednictwem placówek konsularnych.

Warszawa, dnia 30 grudnia 1932 r.

OKÓLNIK Nr. 161

Do
P. P. Wojewodów
i p. Komisarza Rządu m. st. Warszawy

Wobec wątpliwości, jakie wynikły co do trybu postępowania przy doręczeniach decyzyj osobom zamieszkałym zagranicą oraz przy wnoszeniu odwołań od decyzyj władz i obliczenia odnośnych terminów, zarządzam w porozumieniu z Min. Spraw Zagranicznych i do czasu wydania rozporządzenia Rady Ministrów, przewidzianego art. 117 pkt 2 postępowania administracyjnego, co następuje:

Decyzje, jako też inne pisma władz admininistracyjnych krajowych, mogą być skierowane wzg'ędnie doręczane za dowodem odbioru osobom, zamieszkałym zagranicą — bądź bezpośrednio pod ich adresem drogą pocztową lub telegraficzną, bądź też za pośrednictwem polskich placówek konsularnych. W ostatnich wypadkach decyzje władz winny być przesyłane konsulatowi w formie oryginałów, adresowanych do stron i z podpisem władzy — konsulaty zaś doręczają je stronom sposobem w danem państwie praktykowanym za dowodem doręczenia, który zostanie zwrócony właściwej władzy krajowej.

Co się tyczy trybu wnoszenia odwołań zarządzam, aby objaśnienie strony było redagowane w sposób następujący:

„Od decyzji niniejszej służy stronie prawo wniesienia odwołania do (nazwa władzy odwoławczej) . . . . . . za pośrednictwem władzy . . . . . . (wydającej decyzję) . . . . . . w terminie 14-dniowym po dniu doręczenia, przyczem odwołanie można wnieść bądź wprost do władzy, która decyzję niniejszą wydała, bądź za pośrednictwem (Generalnego) Konsulatu Rzeczypospolitej w . . . .
Termin 14-dniowy będzie uważany za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo odwoławcze, skierowane wprost do władzy krajowej, wpłynie do polskiego urzędu pocztowego lub telegraficznego, względnie, jeżeli skierowane za pośrednictwem Konsulatu, wpłynie do Konsulatu".

Tego rodzaju objaśnienie, usprawiedliwione wymogami życia, jakkolwiek może nasuwać wątpliwości natury prawnej (rozporządzenie o postępowaniu administracyjnem nie wspomina o doręczeniach przez konsulaty i o sposobie obliczania w tym wypadku terminu odwoławczego), będzie jednak skuteczne, gdyż wobec postanowienia ust. 1 art. 77 post. admin. strona będzie mogła skorzystać ze sposobu, wskazanego w objaśnieniu, nie ryzykując uchybieniem terminu odwoławczego.

( ) *Bronisław Pieracki*
Minister

8.

W. O 5832//2.

KOMUNIKAT

W SPRAWIE DORĘCZANIA PISM SĄDOWYCH ZAGRANICĄ.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych zwraca uwagę, że od dnia 1 stycznia 1933 r. w sprawie doręczania pism sądowych osobom zamieszkałym zagranicą oraz osobom będącym w służbie dyplomatycznej państw obcych, tudzież osobom u nich zamieszkałym, obowiązuje Rozporządzenie Ministrów Sprawiedliwości i Spraw Zagranicznych z 29 grudnia 1932 r., Dz. U. R. P. Nr. 118 z 1932 r. poz. 974.

9.

K.III.5377/1/32/8.

KOMUNIKAT

W SPRAWIE EGZEKUCJI ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH W TRYBIE ADMINISTRACYJNYM.

Ponieważ niektóre urzędy zagraniczne R. P. zwracają się do starostów powiatowych o ściągnięcie w drodze egzekucji opłat konsularnych za przedłużenie paszportów, Ministerstwo Spraw Zagranicznych przypomina, że do egzekucji należności konsularnych w kraju powołane są urzędy skarbowe w myśl art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 10.III 1932 r. o przejęciu egzekucji administracyjnej przez władze skarbowe (Dz. U. R. P. Nr. 32 z 1932 r. poz. 328).

10.

K.I.3773/9 32.

KOMUNIKAT

W SPRAWIE ZBIÓREK NA RZECZ „FUNDUSZU SZKOLNICTWA POLSKIEGO".

W związku z rocznicą strejku szkolnego, przypadającą na dzień 1 lutego, Fundusz Szkolnictwa Polskiego, wyłoniony przez Komitet Obchodu 25-lecia walki o szkołę polską, postanowił rokrocznie dzień ten przeznaczać na powszechną zbiórkę pieniężną na cele kształcenia młodzieży polskiej na obczyźnie. W dniu tym wszyscy Polacy winni zjednoczyć się myślą dla tego wielkiego celu, jakim jest zapewnienie każdemu dziecku polskiemu własnej, narodowej szkoły.

Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą, instytucja chlubnie zapisana w akcji skonsolidowania wysiłku społecznego na rzecz oświaty dla Polonji zagranicznej, porozumiewa się już w tej sprawie z wszystkiemi organizacjami naczelnemi Polaków zagranicą w celu objęcia tą akcją ośrodków polskich poza krajem. Sumy zebrane przez odnośne Komitety zagraniczne (w dniu 1 lutego) mają być w całości przeznaczone na miejscowe potrzeby oświatowe. Uważając inicjatywę zespolenia się całego Narodu bez względu na miejsce zamieszkania jego członków w dniu oznaczonym w myśli i ofierze dla sprawy tak ważnej, jak szkoła polska, za słuszną i godną poparcia, Ministerstwo Spraw Zagranicznych poleca kierownikom urzędów podległych zainteresowanie ideą Funduszu Szkolnictwa Polskiego miejscowych organizacyj polskich i okazanie im potrzebnej pomocy.

Wykonanie powyższego w krajach, w których niema znaczniejszych skupień polskich, pozostawia się do uznania kierowników urzędów, z tem, że zbiórka mogłaby stać się ewentualnie podstawą do uruchomienia lub dalszego utrzymania kursu lub kursów językowych w tych krajach.

11.

W.O.Ni-64/1.

KOMUNIKAT

W SPRAWIE ADRESÓW KONSULATÓW HONOROWYCH R. P. W TAMPERE I VIIPURI.

Adres Konsulatu Honorowego R. P. w Tampere brzmi: Consulat de Pologne, Tampere (Finlande), O. Y. Lokomo A. B.

Adres Konsulatu Honorowego R. P. w Viipuri brzmi: Consulat de Pologne, Viipuri (Finlande), Torkelinkatu 12.

12.

W.O.5555/33.

ZMIANY PERSONALNE

W URZĘDZIE CENTRALNYM MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH I W URZĘDACH PODLEGŁYCH ZAGRANICĄ.

MIANOWANY:

Librach Jan — Pracownik kontr. w M. S. Z. (P. VI). Referendarzem w VII st. sł. z dniem 1 stycznia 1933 r.

PRZYDZIELENI:

Czudowski Michał — Referendarz w VII st. sł. w M. S. Z. — czasowo do Wydziału P. II. z dniem 10 stycznia 1933 r.

ZWOLNIENI ZE SŁUŻBY PAŃSTWOWEJ Z RÓWNOCZESNEM PRZENIESIENIEM W STAN SPOCZYNKU:

Chęciński Tadeusz — Wicekonsul I kl. w VII st. sł. w stanie rozporządzalności — ze służby państwowej z dniem 31 stycznia 1933 r.; w stan spoczynku — z dniem 1 lutego 1933 r.

Dereziński Jan — Radca Ministerjalny w VI st. sł. w stanie nieczynnym — ze służby państwowej z dniem 31 stycznia 1933 r.; w stan spoczynku — z dniem 1 lutego 1933 r.

Kostiuk Eugenjusz — Asesor w VII st. sł. w stanie nieczynnym — ze służby państwowej z dniem 31 stycznia 1933 r.; w stan spoczynku — z dniem 1 lutego 1933 r.

Pawłowicz Mieczysław — Księgowy w VII st. sł. w stanie nieczynnym — ze służby państwowej z dniem 31 stycznia 1933 r.; w stan spoczynku — z dniem 1 lutego 1933 r.

Piotrowska Marja — Adjunkt kancelaryjny w IX st. sł. w stanie nieczynnym — ze służby państwowej z dniem 31 stycznia 1933 r.; w stan spoczynku — z dniem 1 lutego 1933 r.

ZMARLI:

Przezdziecki Stefan — Ambasador R. P. przy Rządzie Królewsko-Włoskim w III st. sł. — zmarł w Warszawie w dniu 3 grudnia 1932 r.

SPROSTOWANIE:

W Dz. Urz. M. S. Z. Nr. 1 z roku 1933 na stronicy 4 w rubryce: „Mianowani" przy nazwisku Świętochowski Stanisław, zamiast: „Sekretarzem w X st. sł. z dniem 1 stycznia 1933 r." powinno być: „Prow. Sekretarzem w X st. sł. z dniem 1 lutego 1933 r.".

SPROSTOWANIE

SKRÓTU ADRESU TELEGRAFICZNEGO PAŃSTWOWEGO INSTYTUTU EKSPORTOWEGO.

Skrót adresu telegraficznego Państwowego Instytutu Eksportowego brzmi: „Exportowy Warszawa", a nie — jak wydrukowano w Dz. Urz. M. S. Z. Nr. 1/1933 poz. 4 — „Eksportowy Warszawa".

Dyrektor Gabinetu Ministra
(—) Roman Dębicki

Redakcja i Administracja
Sekretarjat Ministra Spraw Zagranicznych (S. M.) tel. wewn. 48.

Prenumerata roczna zł 8.—, cena numeru 75 gr.

Nr 7023/33. Główna Drukarnia Wojskowa.